

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі
« Қазгидромет» РМҚ Батыс Қазақстан облысы бойынша филиалы

**БАТЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ
БОЙЫНША ҚОРШАҒАН ОРТА
ЖАЙ-КҮЙІ ЖӨНІНДЕГІ
АҚПАРАТТЫҚ БЮЛЛЕТЕНІ**

Сәуір 2026 жыл

Орал, 2026 ж

МАЗМҰНЫ		Бет
	Алғы сөз	3
1	Атмосфералық ауаның ластануының негізгі көздері	4
2	Атмосфералық ауа сапасының мониторингі	4
3	Жауын шашын сапасының жағдайы	6
4	Жер үсті суларының сапасына мониторинг жүргізу	7
5	Топырақтың ластануының жай-күйі	9
6	Радиациялық жағдай	9
	Қосымша 1	10
	Қосымша 2	11
	Қосымша 3	13
	Қосымша 4	13
	Қосымша 5	14

Алғы сөз

Ақпараттық бюллетень ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылау желілеріндегі қоршаған ортаның жай-күйі мониторингін жүргізу жөніндегі «Қазгидромет» РМК мамандандырылған бөлімшелерінде орындалған жұмыс нәтижелері бойынша дайындалған.

Бюллетень Батыс Қазақстан облысы (әрі қарай БҚО) аумағындағы қоршаған ортаның жай-күйі туралы мемлекеттік органдарды, қоғамдастықтарды және тұрғындарды ақпараттандыруға арналған және ластану деңгейінің болып жатқан өзгерістер үрдісін ескере отырып, ҚР Қоршаған ортаны қорғау саласындағы іс-шаралардың тиімділігін одан әрі бағалау үшін қажет.

1. Атмосфералық ауа ластануының негізгі көздері.

ҚР статистика жөніндегі комитеттің мәліметтері бойынша облыста стационарлы көздерден келетін ластаушы заттар көлемі 33,303 мың т құрады.

2. Батыс Қазақстан облысының атмосфералық ауа сапасының жай-күйі

Батыс Қазақстан облысының атмосфералық ауа сапасының мониторингі.

Батыс Қазақстан облысының аумағындағы атмосфералық ауа жай-күйін бақылау 6 автоматтық станцияларда және 1 жылжымалы экологиялық зертханада жүргізіледі (1 Қосымша).

Қалада жалпы 11 көрсеткішке дейін анықталады: 1) күкірт диоксиді; 2) көміртегі оксиді; 3) азот диоксиді; 4) азот оксиді; 5) озон; 6) күкіртті сутегі, 7) аммиак, 8) көмірсутектер; 9) формальдегид; 10) бензол, 11) қалқыма бөлшектері.

Батыс Қазақстан облысының атмосфералық ауа сапасының мониторинг нәтижелері.

Бақылау желісінің деректері бойынша Орал қаласының атмосфералық ауасының ластану деңгейі **төмен** деп бағаланды, СИ=1,0 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=0% (төмен деңгей).

Ақсай қаласындағы бақылау желісінің деректері бойынша атмосфералық ауаның ластану деңгейі **төмен** деп бағаланды, СИ=0,97 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) мәндерімен анықталды.

Бөрлі кентіндегі бақылау желісінің мәліметтері бойынша атмосфералық ауаның ластану деңгейі **төмен** болып бағаланды, ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) СИ=0,68 (төмен деңгей).

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінен асып кету еселігі және асып кету жағдайларының саны 1-кестеде көрсетілген.

1-кесте

Атмосфералық ауа ластануының сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр		Ең жоғарғы бір реттік шоғыр		ЕЖҚ	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	мг/м ³	ШЖШ _{о.т.} асу еселігі	мг/м ³	ШЖШ _{м.б.асу} еселігі		%	>ШЖШ	>5
					ШЖШ			ШЖШ
Орал қ.								
Күкірт диоксиді	0,02	0,40	0,05	0,11	0			
Көміртегі оксиді	0,28	0,09	3,84	0,77	0			
Азот диоксиді	0,023	0,56	0,20	1,00	0			
Азот оксиді	0,005	0,08	0,23	0,56	0			
Күкіртті сутегі	0,0027		0,01	0,99	0			
Озон	0,028	0,92	0,05	0,33	0			

Аммиак	0,006	0,15	0,070	0,35	0			
Ақсай қ.								
Күкірт диоксиді	0,0000	0,000	0,000	0,00	0			
Көміртегі оксиді	0,33	0,11	4,87	0,97	0			
Азот диоксиді	0,000	0,000	0,000	0,00	0			
Азот оксиді	0,005	0,09	0,033	0,08	0			
Бөрлі кенті								
Озон	0,06	1,99	0,11	0,68	0			

2026 жылғы сәуірді 2025 жылғы сәуірмен салыстырғанда Батыс Қазақстан облысында атмосфералық ауаның ластану деңгейі:

- өзгеріссіз – Ақсай қаласы, Бөрлі ауылы.
- өзгерістер – Орал қаласы көтеріңкіден төменге дейін төмендеді (2-кесте).

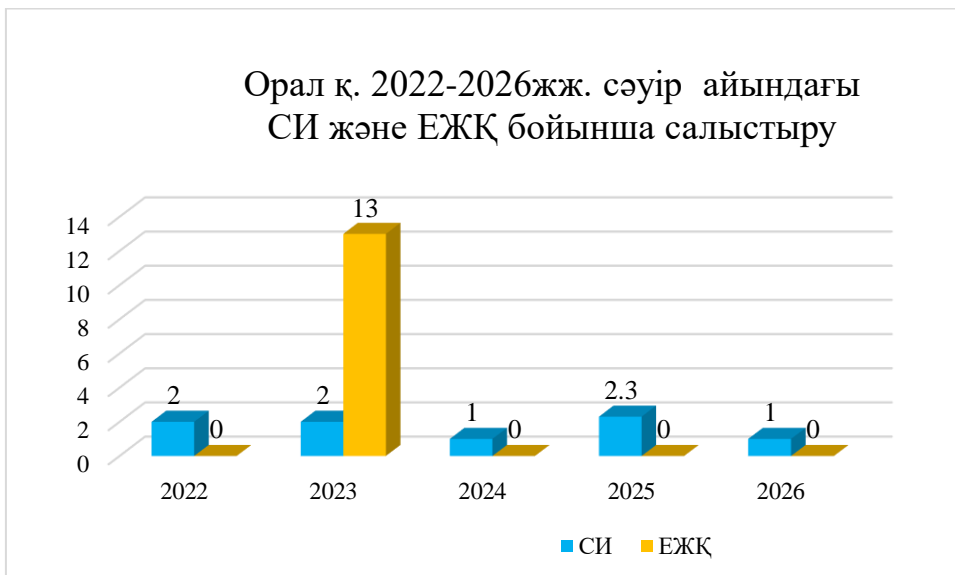
2-кесте

Батыс Қазақстан облысының ауаның ластану деңгейінің динамикасы (2025–2026 жж.)

Елді мекен	Ластану деңгейі		Негізгі ластаушы заттар - ШЖШ _{м.б.} асып кету жиілігі
	сәуір 2025 ж.	сәуір 2026 ж.	
Орал қ.	Көтеріңкі СИ – 2,3 ЕЖҚ – 0%	төмен СИ – 1,0 ЕЖҚ – 0%	азот диоксиді (1,00).
Ақсай қ.	төмен СИ – 1,4 ЕЖҚ – 0%	төмен СИ – 0,97 ЕЖҚ – 0%	-
Бөрлі кенті	төмен СИ – 0,3 ЕЖҚ – 0%	төмен СИ – 0,68 ЕЖҚ – 0%	

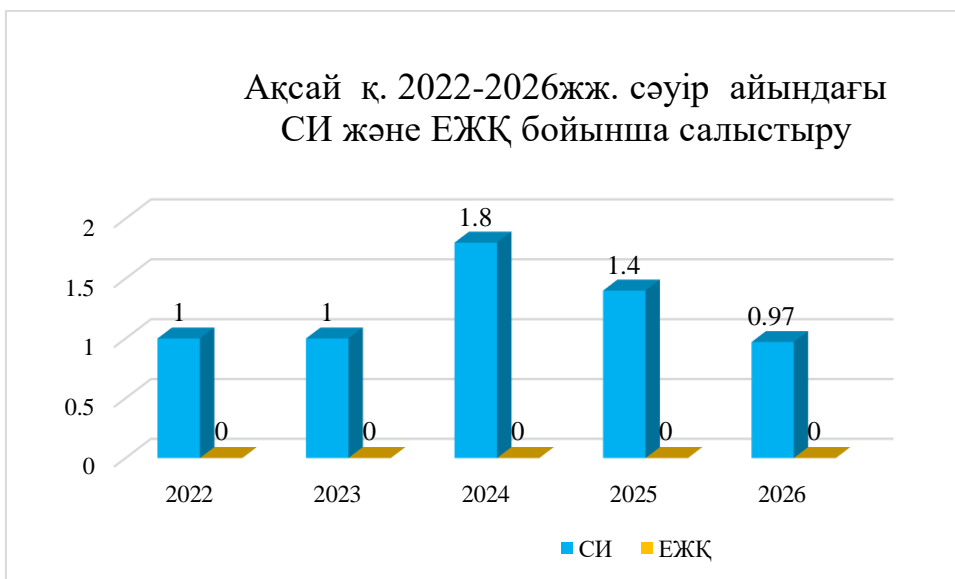
Қорытынды:

Соңғы бес жылда атмосфералық ауа ластануының деңгейі келесі жағдайда өзгеріп отырған:

Графиктен көрініп тұрғандай, соңғы бес жылда Орал қаласында ауаның ластану деңгейі 2024 және 2026 жылдары төмен, 2022-2023, 2025 жылдары көтеріңкі деп бағаланды.

Соңғы бес жылда Ақсай қаласында 2026 жылдың сәуір айында ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Графиктен көріп отырғанымыздай, соңғы бес жылда Ақсай қаласының ауасының ластану деңгейі 2022-2026 жылдары төмен деп бағаланған.

3. Атмосфералық жауын-шашынның жай-күйі

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамын бақылау 4 метеостанцияда (Орал, Ақсай, Жалпақтал, Каменка) жаңбыр суының сынамаларын алудан тұрды.

Жауын-шашын сынамаларында сульфаттар – 17,56%, гидрокарбонаттар – 31,32%, кальций иондары – 12,92%, хлоридтер – 15,70%, натрий иондары – 8,61%,

магний иондары -3,72%, калий иондары – 3,96%, аммоний иондары -1,89%, нитрат-4,33%.

3-кестеде жауын-шашын құрамындағы жекелеген ластаушы заттардың сипаттамасы келтірілген.

Кесте 3

Жауын-шашынның химиялық құрамы

Көрсеткіш	Метеостанциядағы ең аз концентрация	Метеостанциядағы ең жоғары концентрация
Жалпы минерализация	МС Ақсай – 91,51мг/дм ³	МС Жалпақтал–126,01мг/дм ³
Электрөткізгіштік	МС Ақсай – 160,0мкСм/см	МС Каменка – 237,0мкСм/см
pH (сутегі көрсеткіші)	МС Ақсай – 7,05	МС Жалпақтал– 7,43
Аниондар, мг/л		
Сульфаттар (SO ₄)	МС Жалпақтал– 15,47	МС Ақсай – 22,57
Хлоридтер (Cl)	МС Ақсай – 8,35	МС Каменка –28,08
Нитраттар (NO ₃)	МС Ақсай – 4,66	МС Жалпақтал–5,18
Гидрокарбонаттар (HCO ₃)	МС Каменка – 27,69	МС Жалпақтал–49,65
Катиондар, мг/л		
Аммоний (NH ₄)	МС Орал–1,34	МС Жалпақтал–3,16
Натрий (Na)	МС Ақсай – 5,20	МС Каменка–15,10
Калий (K)	МС Ақсай – 2,85	МС Каменка –6,30
Магний (Mg)	МС Ақсай – 3,01	МС Орал–5,10
Кальций (Ca)	МС Каменка – 12,02	МС Орал–16,84
Микроэлементтер, мкг/л		
Қорғасын (Pb)	МС Жалпақтал – 0,0	МС Каменка– 0,54
Мыс (Cu)	МС Каменка – 2,13	МС Жалпақтал–3,75
Күшән (As)	МС Ақсай ,МС Каменка – 0,0	МС Жалпақтал –0,31
Кадмий (Cd)	МС Ақсай – 0,04	МС Жалпақтал–0,41

4. Батыс Қазақстан облысы аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторингі

Батыс Қазақстан облысы бойынша жер үсті суларының сапасына бақылау 8 су объектісінің (Жайық, Шаған, Деркөл, Елек, Шыңғырлау, Қараөзен, Сарыөзен, Көшім су арнасы)17 тұстамасында жүргізілді.

Жер үсті суларын зерттеу кезінде су сынамаларында су сапасының **43** физикалық және химиялық көрсеткіштері анықталады: *температура, қалқыма заттар, түсі, мөлдірлігі, сутегі көрсеткіші (pH), еріген оттегі, ОБТ5, ОХТ, құрамында тұз бар негізгі иондар, биогенді элементтер, органикалық заттар (мұнай өнімдері, фенолдар), ауыр металдар, пестицидтар.*

Батыс Қазақстан облысы аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторинг нәтижелері.

Қазақстан Республикасының су объектілерінің су сапасын бағалауға арналған негізгі нормативтік құжаттар «*Жерүсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың*

бөліктеріндегі су сапасын жіктеудің бірыңғай жүйесі (ҚР СРИМ 04.06. 2025 жылғы № 111-НҚ Бұйрық) болып табылады.

Су объектілерінің су сапасы Бірыңғай сыныптау бойынша келесідей бағаланады:

4 кесте

Су объектісінің атауы	Су сапасының сыныбы		Ластаушылар	Өлш.бі рл.	концентрация
	Сәуір 2025 ж	сәуір 2026 ж.			
Жайық өзені	4 сынып (ластанған)	4 сынып (ластанған)	Жалпы фосфор	мг/дм3	0,413
Шаған өзені	3 сынып (орташа ластанған)	4 сынып (ластанған)	Жалпы фосфор	мг/дм3	0,468
Деркөл өзені	4 сынып (ластанған)	3 сынып (орташа ластанған)	Жалпы фосфор	мг/дм3	0,392
			Магний	мг/дм3	30
			ОБТ5	мг/дм3	2,3
			Жалпы темір	мг/дм3	0,115
Елек өзені	3 сынып (орташа ластанған)	4 сынып (ластанған)	Жалпы фосфор	мг/дм3	0,421
Шыңғырлау өзені	4 сынып (ластанған)	4 сынып (ластанған)	Жалпы фосфор	мг/дм3	0,511
Сарыөзен өзені	3 сынып (орташа ластанған)	4 сынып (ластанған)	Жалпы фосфор	мг/дм3	0,406
Қараөзен өзені	3 сынып (орташа ластанған)	4 сынып (ластанған)	Жалпы фосфор	мг/дм3	0,496
Көшім су арнасы	3 сынып (орташа ластанған)	3 сынып (орташа ластанған)	Жалпы фосфор	мг/дм3	0,388
			ОБТ5	мг/дм3	2,46
			Магний	мг/дм3	26,4

Кестеден көріп отырғанымыздай, 2025 жылдың сәуір айымен салыстырғанда Жайық өзенінің, Шыңғырлау өзенінің және Көшім су арнасының жер үсті суының сапасы өзгерген жоқ. Шаған, Елек, Қараөзен және Сарыөзен өзендері 3 – сыныптан 4-сыныпқа көшті-нашарлады. Деркөл өзені 4-сыныптан 3-сыныпқа көшті-жақсарды.

Батыс Қазақстан облысының су объектілеріндегі негізгі ластаушылары жалпы темір, магний, жалпы фосфор, ОБТ5 болып табылады.

Осы көрсеткіштер бойынша сапа нормативтерінің асып кетуі негізінен көптеген халық жағдайында қалалық сарқынды сулардың төгінділеріне тән.

Жоғары және төтенше ластану жағдайлары

2026 жылдың сәуір айында Батыс Қазақстан облысының аумағында ЖЛ жағдайы анықталған жоқ.

Тұстамалар бөлінісінде су объектілерінің сапасы жөніндегі ақпарат 2-қосымшада көрсетілген.

5. Топырақтың ластану жағдайы

Орал қаласының топырағының ластануына мониторинг жүргізу және топырақтағы ластаушы заттарды анықтау жұмыстары жылына үш рет 5 сынама алу нүктесінде жүргізіледі.

Топырақ құрамында ауыр металдардың мөлшері анықталады: кадмий, қорғасын, мыс, хром және мырыш (5-кесте).

Кесте 5

Ауыр металдардың концентрациясы

Бақылау пунктiнiң атауы	Ауыр металдардың концентрациясы , мг/кг.				
	Cd	Pb	Cu	Cr	Zn
Шаған өзенінен 0,8 км қашықтықтағы саябақ аймағы	0,11	0,13	0,24	0,09	1,9
"Зенит" зауытының шекарасында, Шаған өзенінен 0,4 км	0,1	0,15	0,27	0,1	2,1
"Зенит" зауытының шекарасында, Шаған өзенінен 0,5 км	0,14	0,2	0,34	0,09	2,1
№11 мектеп, Жайық өзенінен 4 км	0,11	0,13	0,21	0,1	2,2
Айтиев–Еуразия көшелері автожолы (Жайық өзенінен 2 км)	0,14	0,16	0,25	0,12	2,11

Іріктеліп алынған топырақ сынамаларында қорғасын мен хромның мөлшері рұқсат етілген норма шегінде болды.

6. Радиациялық жағдай

Гамма сәулелену деңгейін бақылау Орал қаласы мен Батыс Қазақстан облысының аумағында күн сайын 2 метеорологиялық станцияда (Орал, Тайпақ) және атмосфераның жер үсті қабатының радиоактивті ластануын бақылау 2 метеорологиялық станцияда (Орал, Тайпақ) горизонтальді планшеттермен бес тәуліктік ауа сынамаларын алу жолымен жүзеге асырылды.

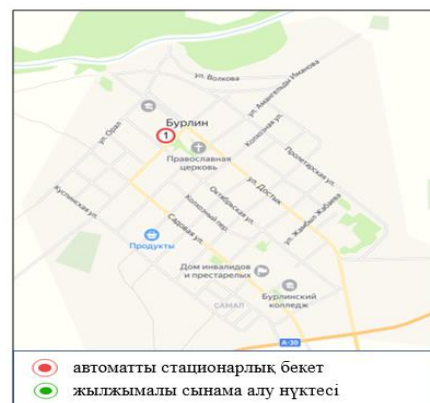
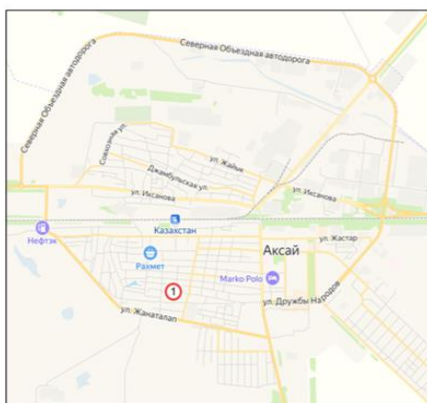
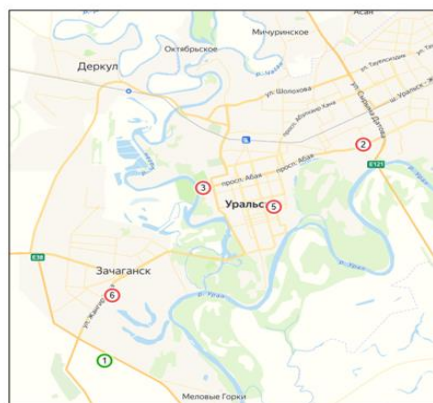
Көрсеткіштердің шекті мәндері

Көрсеткіш (ШЖШ)	Максималды концентрация	Минималды концентрация
Гамма-фон (0,15мкЗв/сағ)	0,20 мкЗв/сағ	0,10 мкЗв/сағ
Тығыздық (2,1 Бк/м ²)	3,0Бк/м ²	1,5 Бк/м ²

Облыс бойынша орташа радиациялық гамма-фон 0,15 мкЗв/сағ құрады және радиоактивті түсулердің орташа тығыздығы 2,1 Бк/м² құрады, бұл шекті рұқсат етілген шоғырдан аспады.

1 Қосымша

Орал қ. бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар				
Бекет нөмірі	Сынама мерзімі	Бақылау жүргізу	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
2	әр 20 минут сайын	үзіліссіз режимде	Гагарин көш., 25	күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, күкірт сутегі
3			Даумов көш. (С.М.Кирова ат. парк)	азот диоксиді, күкірт диоксиді, азот оксиді.
5			Мұхит көш. (Мирлан базары)	азот диоксиді, күкірт диоксиді, азот оксиді, көміртегі оксиді, күкірт сутегі, озон, аммиак
6			Жәңгірхан көш., 45В	көміртегі оксиді.
Ақсай қ. бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар				
4	әр 20 минут сайын	үзіліссіз режимде	Утвинская көшесі, 17	күкірт диоксиді, азот диоксиді, азот оксиді, көміртегі оксиді.
Бақылау бекеттерінің орналасуы және анықталған қоспалар Бөрлі елді мекені				
7	әр 20 минут сайын	үздіксіз режимде	ст. Чапаев, 14/2	озон.

Орал қаласының атмосфералық ауа ластануын бақылау стационарлық желісінің орналасу сызбасы

2 сур. – Ақсай қаласының атмосфералық ауа ластануын бақылау стационарлық желісінің орналасу сызбасы

3 сур. – Бурлин а. қаласының атмосфералық ауа ластануын бақылау стационарлық желісінің орналасу сызбасы

2 Қосымша

Батыс Қазақстан облысы жер үсті су сапасының тұстамалар бойынша ақпараты

Су объектісі және тұстама	Физика-химиялық параметрлердің сипаттамасы	
Жайық өзені	судың температурасы 0,5-ден бастап 0,9°С , сутегі көрсеткіші 6,33-7,58, суда ерітілген оттегінің концентрациясы – 9,03-9,84 мг/дм ³ , ОБТ ₅ – 2,38-2,58 мг/дм ³ , мөлдірлігі – 17 см, кермектілік – 5,3-6 мг/дм ³	
тұстама Январцево ауылынан 0,5 км төмен	3 сынып	Магний-30 мг/дм ³ , ОБТ ₅ – 2,45 мг/дм ³ , жалпы фосфор-0,392 мг/дм ³ . Магний нақты концентрациясы фондық сыныптан асады. ОБТ ₅ нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
тұстама Орал қаласынан 0,5 км жоғары	4 сынып	Жалпы фосфор – 0,411 мг/дм ³
тұстама Орал қаласынан 11,2 км төмен, гидробекеті	4 сынып	жалпы фосфор-0,503 мг/дм ³
тұстама Көшім ауылы	3 сынып	ОБТ ₅ – 2,38 мг/дм ³ , магний-21,6 мг/дм ³ , жалпы фосфор – 0,387 мг/дм ³ . Магний нақты концентрациясы фондық сыныптан асады. ОБТ ₅ нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
тұстама Тайпақ ауылы	4 сынып	жалпы фосфор-0,416мг/дм ³ .
Шаған өзені	судың температурасы 0,6-0,8° С , сутек көрсеткіші 6,36-6,43 құрады, суда ерітілген оттегінің концентрациясы 9,84 мг/л, ОБТ ₅ орташа 2,22-2,54 мг/дм ³ құрады, мөлдірлігі 17 см, кермектілік – 5,8-6 мг/дм ³	
тұстама Чувашинский ауылы	4 сынып	жалпы фосфор-0,51 мг/дм ³
тұстама Орал қаласынан 0,4 км жоғары, шұңқырдан 1 км жоғары	3 сынып	ОБТ ₅ – 2,54 мг/дм ³ , магний-33,6 мг/дм ³ , жалпы фосфор– 0,398 мг/дм ³ . Магний нақты концентрациясы фондық сыныптан асады. ОБТ ₅ нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
тұстама Шаған өзенінің сағасынан 0,5 км жоғары	4 сынып	жалпы фосфор – 0,496 мг/дм ³
Деркөл өзені	су температурасы 0,8°С, сутегі көрсеткіші 6,38-7,18 құрады, суда еріген оттегінің концентрациясы 9,68 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 2,22-2,38 мг/дм ³ құрады, мөлдірлігі – 17 см, кермектілік – 5,7-6 мг/дм ³	

тұстама Селекционный ауылы	4 сынып	жалпы фосфор-0,408 мг/дм ³
тұстама Ростоши ауылы	3 сынып	ОБТ ₅ -2,38 мг/дм ³ , магний-31,2 мг/дм ³ , жалпы темір-0,11 мг/дм ³ , жалпы фосфор-0,376 мг/дм ³ . Магний нақты концентрациясы фондық сыныптан асады. ОБТ ₅ және жалпы темір нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Елек өзені	су температурасы 0,8°C, сутегі көрсеткіші 7 құрады, суда еріген оттегінің концентрациясы 9,84 мг/дм ³ , ОБТ ₅ -2,54 мг/дм ³ құрады, мөлдірлігі -17 см, кермектілік – 6,2 мг/дм ³	
тұстама Шілік ауылы	4 сынып	жалпы фосфор-0,421 мг/дм ³
Шыңғырлау өзені	су температурасы 0,8 °С, сутегі көрсеткіші 7,03 құрады, суда еріген оттегінің концентрациясы 8,95 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 2,46 мг/дм ³ құрады, мөлдірлігі -17 см, кермектілік – 6,3 мг/дм ³	
тұстама Григорьевка ауылы	4 сынып	жалпы фосфор-0,511 мг/дм ³
Сарыөзен өзені	су температурасы 0,7 °С, сутегі көрсеткіші 6,34 құрады, суда еріген оттегінің концентрациясы 9,03-9,68 мг/дм ³ , ОБТ ₅ - 2,22-2,38 мг/дм ³ құрады, мөлдірлігі -17 см, кермектілік– 6-6,1 мг/дм ³ .	
тұстама Бостандық ауылы	4 сынып	жалпы фосфор-0,422 мг/дм ³
Қошанкөл а.	3 сынып	ОБТ ₅ -2,38 мг/дм ³ , магний-30 мг/дм ³ , фосфор жалпы-0,39 мг/дм ³ , жалпы темір-0,11 мг/дм ³
Қараөзен өзені	су температурасы 0,8°C, сутегі көрсеткіші 6,36 құрады, суда еріген оттегінің концентрациясы 9,68-9,76 мг/дм ³ , ОБТ ₅ - 2,22-2,46 мг/дм ³ құрады, мөлдірлігі -17см, кермектілік – 5,5-5,6 мг/дм ³	
тұстама Жалпақтал ауылы	4 сынып	жалпы фосфор-0,491 мг/дм ³
Қайыңды а.	4 сынып	жалпы фосфор-0,5 мг/дм ³
Көшім су арнасы	су температурасы 0,7°C, сутегі көрсеткіші 6,37 құрады, суда еріген оттегінің концентрациясы – 9,76 мг/дм ³ , ОБТ ₅ -2,46 мг/дм ³ құрады, мөлдірлігі -17 см, кермектілік – 5,8 мг/дм ³	
тұстама Көшім ауылынан ОШ дейін 0,5 км	3 сынып	ОБТ ₅ -2,46мг/дм ³ , магний-26,4 мг/дм ³ , жалпы фосфор-0,388 мг/дм ³ . Магний нақты концентрациясы фондық сыныптан асады. ОБТ ₅ нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.

3 Қосымша

Анықтамалық бөлім Елді мекендер ауасындағы ластаушы заттардың шекті жол берілетін шоғырлануы (ШЖШ)

Қоспалар атауы	ШЖШ мәні, мг/м ³		Қауіптілік классы
	Максималды бір-реттік	Орташа тәуліктік	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азот оксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 м ³	1
Бензол	0,3	0,1	2
Бериллий	0,09	0,00001	1
Қалқыма заттар (бөлшектер)	0,5	0,15	3
PM 10 қалқыма бөлшектер	0,3	0,06	
PM 2,5 қалқыма бөлшектер	0,16	0,035	
Хлорлы сутегі	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Мышьяк	-	0,0003	2
Озон	0,16	0,03	1
Қорғасын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкірт қышқылы	0,3	0,1	2
Күкірт сутегі	0,008	-	2
Көміртегі оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фторлы сутегі	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

«Қалалық және ауылдық елді мекендердің атмосфералық ауасына қатысты гигиеналық нормативі» (2022 жылдың 2 тамыздан СанЕжәнеН №70)

4 Қосымша

Атмосфералық ластану индексінің дәрежесін бағалау

Градациялар	Атмосфералық ауаның ластануы	Көрсеткіштер	Бір айға бағалануы
I	Төменгі	СИ ЕЖҚ, %	0-1 0
II	Көтеріңкі	СИ ЕЖҚ, %	2-4 1-19
III	Жоғары	СИ ЕЖҚ, %	5-10 20-49
IV	Өте жоғары	СИ	>10

		ЕЖҚ, %	>50
--	--	--------	-----

52.04.667–2005 ЖҚ, мемлекеттік органдарды, қоғамдықтарды және тұрғындарды ақпараттандыруға арналған атмосфералық ластанудың жай-күйі құжаттары. Жасақтауға, құруға, баяндауға және күтуге қатысты жалпы талаптар

Су пайдалану кластарын суды пайдаланудың санаттары (түрлері) бойынша саралау

Суды пайдалану класы	Тазалау мақсаты/түрі	Су пайдалану кластары					
		1 класс	2 класс	3 класс	4 класс	5 класс	6 класс
Су экожүйелерінің қызметі	-	+	+	-	-	-	-
Балық өсіру/ихтиофаунаны қорғау	Албырт балық	+	+	-	-	-	-
	Тұқы балық	+	+	+	-	-	-
Ауыз су-шаруашылық сумен жабдықтау және тамақ өнеркәсібі кәсіпорындарын сумен жабдықтау	Қарапайым өңдеу	+	+	-	-	-	-
	Дағдылы өңдеу	+	+	+	-	-	-
	Қарқынды өңдеу	+	+	+	-	-	-
Мәдени-тұрмыстық су пайдалану	Туризм, спорт, демалыс, шомылу	+	+	+	-	-	-
Суару	Дайындықсыз	+	+	+	+	-	-
	Тұндыру карталарын пайдалану кезінде	+	+	+	+	+	-
Өнеркәсіптік су пайдалану	Технологиялық процестер, салқындату процестері	+	+	+	+	+	-
Гидроэнергетика	-	+	+	+	+	+	+
Су көлігі	-	+	+	+	+	+	+
Тау-кен өндірісі	-	+	+	+	+	+	+

Ескертпе:

"+" – судың сапасы мақсатын қамтамасыз етеді;

"-" – судың сапасы мақсатын қамтамасыз етпейді.

«Жерүсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың бөліктеріндегі су сапасын жіктеудің бірыңғай жүйесі (ҚР СРИМ 04.06. 2025 жылғы № 111-НҚ Бұйрық).

Радиациялық қауіпсіздік нормативі*

Нормаланатын көлемдер	Доза шектері
Тиімді доза	Тұрғындар
	Кез келген кезекті 5 жылда орташа мәні жылына 1 мЗв, бірақ жылына 5 мЗв аспайды

*«Радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етудің санитарлық-эпидемиологиялық талаптары»

5 Қосымша

Топырақты ластаушы зиянды заттар шоғырларының шекті жол берілген мөлшері

Заттың атауы	Шекті рұқсат етілген шоғыр (бұдан әрі - ШРШ), топырақтағы мг/кг
Қорғасын (жалпы нысан)	32,0

Хром (жылжымалы нысан)	6,0
Күшәла (жалпы нысан)	2,0
Сынап (жалпы нысан)	2,1

* Тіршілік ету ортасының қауіпсіздігіне гигиеналық нормативтерді бекіту туралы " Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау Министрінің 2021 жылғы 21 сәуірдегі № ҚР ДСМ-32 Бұйрығы

БАТЫС ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫ БОЙЫНША «ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК

МЕКЕН ЖАЙЫ:

**ОРАЛ ҚАЛАСЫ
ЖӘҢГІРХАН КӨШ. 61/1
ТЕЛ. 8-(7112)-50-20-21**

E MAIL: LAB_ZKO@METEO.KZ